

לעילוי נשמת
שלום בן משה

המשנה עם מפרשים, מסודרים ומנוקדים

The Mishnah with Commentaries, Vowelized and Organized

ברכות פרק ה'

והבדלה בחונן הדעת.
והבדלה - במוצאי שבת.

בחונן הדעת - שהיא ברכה ראשונה של חול.
ובירושלמי אמרו: מפני מה תיקנו הבדלה
בחונן הדעת? שאם אין דיעה, הבדלה מניין. וכן
הלכה.

רבי עקיבא אומר אומרה ברכה רביעית בפני
עצמה. רבי אליעזר אומר בהודאה.

ג האומר "על קן ציפור גיעו רחמיך",
"ועל טוב יזכר שמך", "מודים מודים"
משתקין אותו.

על קן ציפור גיעו רחמיך - כמו שהגיעו
רחמיך על ציפור, וגורת לא תקח האם על
הבנים, פן חוס ורחם עלינו.

ועל טוב יזכר שמך - משמע על טובתך נודה
לך, ועל הרע לא נודה, ורחמי אנו תייבין לברך
על הרעה כשם שמברכין על הטובה.

מודים מודים - דמתזי כמקבל עליו שתי
אלוהות. ומפרש בירושלמי: תדא דתימא
בציבור, אבל ביחיד תחננונים הם.

משתקין אותו - שעושה מדותיו של הקדוש
ברוך הוא רחמים, והן אינן אלא גזירות מלך על
עבדיו.

העובר לפני התיבה וטעה, יעבור אחר
תחתיו, ולא יהא סרבן באותה שעה.

ולא יהא סרבן באותה שעה - כדרך שאר
יורדים לפני התיבה, שצריך לסרב פעם
ראשונה. אבל זה לא יסרב כשאומרים לו לך

ברכות פרק ה'

א אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד
ראש.

מתוך כובד ראש - הכנעה ומורא, דכתיב
(תהילים ב' יא) "עבדו את ה' ביראה", ועבודה זו
תפילה היא.

חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת
ומתפללים, כדי שיכוננו את לבם למקום.

שוהים שעה אחת - במקום שבאו להתפלל.

אפילו המלך שואל בשלומו לא ישיבנו,
ואפילו נחש כרוף על עקיבו לא יפסיק.

אפילו המלך שואל בשלומו - ודוקא מלך
ישראל, אבל מלך עובד כוכבים פוסק, שלא
יהרגנו.

אפילו נחש כרוף על עקיבו - דוקא נחש,
שרוב פעמים אינו נושף, אבל עקרב או אפעה,
מן הדברים שודאי נושכים וממיתים, פוסק.

ב מזכירין גבורות גשמים בתחיית המתים.

מזכירין גבורות גשמים - "משיב הרוח",
שאינו לשון בקשה אלא לשון הזכרה ושבח.
ומפני שהגשמים אחת מגבורותיו של הקדוש
ברוך הוא, דכתיב (איוב ה' ט) "עושה גדולות ואין
חקר, הנותן מטר על פני ארץ", משום הכי קרי
להו גבורות גשמים.

ושואלין הגשמים בברכת השנים.

ושואלין - "ותן טל ומטר", לשון בקשה.

בברכת השנים - מתוך שהן פרנסה, קבעו
שאלתן בברכת פרנסה.

ברכות פרק ה'

רד, לפי שגנאי הוא שתהא התפילה מופסקת כל קף.

מנין הוא מתחיל? מתחילת הברכה שטעה בה.

ד העובר לפני התיבה לא יענה אחר הפהנים אמן מפני הטירוף.

לא יענה אחר הפהנים אמן - בסוף כל ברכה, כמו ששאר הציבור עונים.

מפני הטירוף - שלא תטרף דעתו ויטעה. לפי ששליח ציבור הוא צריך להתחיל ברכה שניה ולהקרות להן מילה במילה, ואם יענה אמן לא יוכל לכנין ולחזור לתפילתו מהר, ולהתחיל הברכה פראוי שיתחיל.

ואם אין שם פהן אלא הוא לא ישא את כפיו.

לא ישא את כפיו - שמא לא יוכל לכנין ולחזור לתפילתו להתחיל שים שלום, שתהא דעתו מטורפת מאימתא דציבורא.

ואם הבטחתו שהוא נושא את כפיו וחוזר לתפילתו, רשאי.

ואם הבטחתו - כלומר: אם בטוח הוא שלא תהא דעתו מטורפת מאימת הציבור.

ה המתפלל וטעה, סימן רע לו. ואם שליח ציבור הוא, סימן רע לשולחיו, מפני ששלוחו של אדם פמותו.

אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, שהיה מתפלל על החולים, ואמר "זה חי וזה מת". אמרו לו: מנין אתה יודע? אמר להם: אם שגורה תפילתי בפי יודע אני שהוא מקובל, ואם לאו, יודע אני שהוא מטורף.

אם שגורה תפילתי - סדורה בפי במרוצה, ואיני נכשל בה.

שהוא מטורף - שהחולה מטורף, כמו (בראשית מ"ד כח) "אף טרוף טורף". פירוש אחר: לשון (ברכות ה:): "טורפים לו תפילתו בפניו", כלומר: התפילה שהתפללו עליו מטורפת וטרודה ממנו, ואינה מקובלת.

ברכות
פרק ה'

א אין עומדין להתפלל אלא מתוך כוונת ראש. חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת ומתפללים, כדי שיכוננו את לבם למקום. אפילו המלך שואל בשלמו לא לשיכנו, ואפילו נחש פרוץ על עקיבו לא יפסיק.

ב מזכירין גבורות גשמים בתחית המתים, ושואלין הגשמים בברכת השנים. והבדלה בחונן הדעת. רבי עקיבא אומר אומרה ברכה רביעית בפני עצמה. רבי אליעזר אומר בהודאה.

ג האומר "על קן ציפור גיעו רחמים", "ועל טוב יזכר שמך", "מודים מודים", משתקין אותו. העובר לפני התיבה וטעה, יעבור אחר תחיתו, ולא יהא סרבן באותה שעה. מנין הוא מתחיל? מתחילת הברכה שטעה בה.

ד העובר לפני התיבה לא יענה אחר הפקנים אמן מפני הטירוף. ואם אין שם כהן אלא הוא לא ישא את כפיו. ואם הבטחתו שהוא נושא את כפיו וחוזר לתפילתו, רשאי.

ה המתפלל וטעה, סימן רע לו. ואם שלח ציבור הוא, סימן רע לשולחיו, מפני ששלוחו של אדם פמותו. אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, שהיה מתפלל על החולים, ואומר "זה חי וזה מת". אמרו לו: מנין אתה יודע? אמר להם: אם שגורה תפילתי בפי יודע אני שהוא מקובל, ואם לאו, יודע אני שהוא מטורף.

ברכות
פרק ה'

א א ש ל א מ ט

ר ת ה ה ש ש

א ו פ ש א ל ל

א ה ש ב ל י ו

ב ק ש ש ל י

ב מ ג ג ב ה

ו ה ב ה ו

ב ה ר ש א א ב

ר ב ש ר א א

ב

ג ה ש ק א י ר

ו ט י ש מ מ

מ א ה ל ה ו

י א ת ו י ס ב

ש ב ה מ מ ה

ש ב

ד ה ל ה ל י א

ה א מ ה ו א ש ט

א ה ל י א ט ו ה

ש ב א ט ו ל ר

ה ה ו ס ר ל ו ש

א ה ס ר ל מ ש

ש א פ א ש ש ר ת ב

ד ש מ ש ה ו ז ה

ו מ א ל מ א י א ל

א ש ת ב י א ש מ

ו ל י א ש מ

